

บทที่ 7

การจัดการขยะมูลฝอย และของเสียอันตราย

บทที่ 7

การจัดการขยะมูลฝอย และของเสียอันตราย

7.1 แผนการดำเนินงาน

การจัดการขยะมูลฝอย และของเสียอันตราย ของโครงการรถไฟฟ้าสายสีน้ำเงิน ช่วงบางซื่อ-ท่าพระ สัญญาสัมปทาน (Concession Agreement for the MRT Blue Line Extension Project between the Mass Rapid Transit Authority of Thailand and Bangkok Expressway and Metro Public Company Limited) ช่วงบางซื่อ-ท่าพระ กำหนดให้ต้องดำเนินการสำรวจในแต่ละเดือนเป็นประจำทุกสัปดาห์ โดยบริษัท ทางด่วนและรถไฟฟ้ากรุงเทพ จำกัด (มหาชน) เป็นผู้ทำการสำรวจและบันทึกข้อมูล ผลการสำรวจระหว่างเดือนกรกฎาคม-ธันวาคม 2562 รายละเอียดดังตารางที่ 7-1

ตารางที่ 7-1 แผนการสำรวจการจัดการขยะมูลฝอย และของเสียอันตราย ตามแนวเส้นทางโครงการ

คุณภาพสิ่งแวดล้อม	ดัชนี	จุดติดตามตรวจสอบ	ระยะเวลาดำเนินงาน
- การจัดการขยะมูลฝอย และของเสียอันตราย	- บันทึกประเภท ปริมาณ และน้ำหนักของขยะ เช่น ขยะทั่วไป ขยะรีไซเคิล ขยะปนเปื้อน/ ขยะอันตราย และเศษวัสดุก่อสร้างประเภท เป็นต้น รวมถึงปริมาณดินทรายจากการขุดเจาะเปิดหน้าดินเพื่อทำการก่อสร้าง และวัสดุที่เกิดจากการก่อสร้างหรือรั่วย้ายสิ่งปลูกสร้าง	- พื้นที่ก่อสร้าง	ติดตามตรวจสอบเป็นประจำทุกสัปดาห์ (เดือนกรกฎาคม-ธันวาคม 2562)

7.2 วิธีการเก็บข้อมูลการจัดการขยะมูลฝอย และของเสียอันตราย

การดำเนินการจัดการขยะมูลฝอย และของเสียอันตรายบริเวณพื้นที่ก่อสร้าง ของโครงการรถไฟฟ้าสายสีน้ำเงิน ช่วงบางซื่อ-ท่าพระ สัญญาสัมปทาน ระยะก่อสร้าง มีขยะมูลฝอยและของเสียเกิดขึ้นจากพื้นที่ก่อสร้าง และอาคารสำนักงาน ภายในพื้นที่โครงการ คือ ขยะทั่วไป ขยะที่สามารถนำกลับมาใช้ใหม่ได้ (ขวดแก้ว พลาสติก และกล่องกระดาษ) เศษวัสดุก่อสร้าง และขยะปนเปื้อน/ ขยะอันตราย ดังนั้น เพื่อเป็นการป้องกันและลดผลกระทบที่เกิดขึ้น บริษัทผู้รับจ้าง จึงต้องมีการจัดเตรียมภาชนะรองรับมูลฝอยไว้รองรับ รวมทั้งประสานงานกับสำนักงานเขต หรือหน่วยงานต่างๆ ที่เกี่ยวข้องมารวบรวมขยะประเภทต่างๆ ที่เกิดขึ้น และนำไปกำจัดด้วยวิธีที่ถูกหลักสุขาภิบาลต่อไป ซึ่งขยะประเภทต่างๆ ที่เกิดขึ้นในช่วงของการก่อสร้าง ผู้รับจ้างต้องมีการบันทึกประเภท ปริมาณ และน้ำหนักของขยะ รวมถึงของเสียอันตราย หรือวัสดุที่เกิดจากการก่อสร้าง หรือรั่วย้ายสิ่งปลูกสร้าง เป็นประจำทุกสัปดาห์ ตลอดระยะเวลาการก่อสร้างโครงการ

7.3 คำจำกัดความของขยะมูลฝอย และของเสียอันตราย

7.3.1 ขยะมูลฝอย

พระราชบัญญัติการสาธารณสุข พ.ศ. 2535 ได้ให้คำจำกัดความของ “มูลฝอย” หมายถึง “เศษกระดาษ เศษผ้า เศษอาหาร เศษสินค้า เศษวัสดุถุงพลาสติก ภาชนะที่ใส่อาหาร เถ้า มูลสัตว์ ชากสัตว์ หรือสิ่งอื่นใดที่เก็บกวาดจากถนน ตลาด ที่เลี้ยงสัตว์ หรือที่อื่น และหมายความรวมถึงมูลฝอยติดเชื้อ มูลฝอยที่เป็นพิษหรืออันตรายจากชุมชน”

พระราชบัญญัติส่งเสริมและรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อมแห่งชาติ พ.ศ. 2535 ได้ให้คำจำกัดความของ “ของเสีย” หมายถึง “ขยะมูลฝอย สิ่งปฏิกูล น้ำเสีย อากาศเสีย มลสาร หรือวัตถุอันตรายอื่นใด ซึ่งถูกปล่อยทิ้งหรือมีที่มาจากแหล่งกำเนิดมลพิษ รวมทั้งกาก ตะกอน หรือสิ่งตกค้างจากสิ่งเหล่านั้น ที่มีอยู่ในสภาพของแข็ง ของเหลวหรือก๊าซ”

สำหรับขยะมูลฝอยที่มักพบได้ในพื้นที่ก่อสร้าง และบ้านพักคนงาน สามารถแยกออกเป็นประเภทต่างๆ ได้แก่

1. ขยะทั่วไป ประเภทขยะแห้ง เช่น เศษกระดาษ เศษผ้า เศษพลาสติก ถุงใส่ของ ขวดเครื่องดื่ม เป็นต้น และประเภทขยะเปียก เช่น เศษอาหาร พืช ผัก เปลือกผลไม้ เป็นต้น
2. ขยะที่สามารถนำกลับมาใช้ใหม่ได้ (Recycle) เช่น เศษโลหะอื่นๆ ที่ไม่ใช่เหล็ก เศษแก้วหรือพลาสติก เศษกระดาษ เป็นต้น
3. เศษวัสดุก่อสร้าง เช่น เศษหิน ดิน ทราย อิฐ ปูน คอนกรีต หรือเศษท่อขนาดใหญ่ เศษไม้ เศษเหล็ก เป็นต้น

7.3.2 ของเสียอันตราย

พระราชบัญญัติวัตถุอันตราย พ.ศ. 2535 ได้ให้คำจำกัดความของ “วัตถุอันตราย” หมายความว่า “วัตถุดังต่อไปนี้

1. วัตถุระเบิดได้
2. วัตถุไวไฟ
3. วัตถุออกซิไดซ์และวัตถุเปอร์ออกไซด์
4. วัตถุมีพิษ
5. วัตถุที่ทำให้เกิดโรค
6. วัตถุกัมมันตรังสี
7. วัตถุที่ก่อให้เกิดการเปลี่ยนแปลงทางพันธุกรรม
8. วัตถุกัดกร่อน
9. วัตถุที่ก่อให้เกิดการระคายเคือง
10. วัตถุอย่างอื่น ไม่ว่าจะเป็เคมีภัณฑ์หรือสิ่งอื่นใด ที่อาจทำให้เกิดอันตรายแก่บุคคล สัตว์ พืช ทรัพย์สิน หรือสิ่งแวดล้อม

ประกาศกระทรวงอุตสาหกรรม เรื่อง การกำจัดสิ่งปฏิกูลหรือวัสดุที่ไม่ใช้แล้ว พ.ศ. 2548 ตีพิมพ์ในราชกิจจานุเบกษา เล่มที่ 123 ตอนพิเศษ 11ง ลงวันที่ 25 มกราคม 2549 ได้ให้คำจำกัดความของ “ของเสียอันตราย” หมายถึง “สิ่งปฏิกูลหรือวัสดุที่ไม่ใช้แล้วที่มีองค์ประกอบ หรือปนเปื้อนสารอันตราย หรือมีคุณสมบัติที่เป็นอันตราย”

สำหรับของเสียอันตรายที่มักพบได้ในพื้นที่ก่อสร้าง และบ้านพักคนงาน สามารถแยกออกเป็นหลายประเภท เช่น ดินปนเปื้อนเบนโทไนต์ กระจอปปนเปื้อนสี/สารเคมี ถังกลลอนปนเปื้อนน้ำมัน/สารเคมี น้ำมันเครื่อง/น้ำมันไฮดรอลิกใช้แล้ว ดิน/ทรายปนเปื้อนน้ำมัน แบตเตอรี่ ถ่านไฟฉาย หลอดไฟ เป็นต้น

7.4 การบันทึกข้อมูลการจัดการขยะมูลฝอย และของเสียอันตราย

ผู้รับเหมาก่อสร้าง บริษัท ทางด่วนและรถไฟฟ้ากรุงเทพ จำกัด (มหาชน) ได้ทำการสำรวจและบันทึกข้อมูลขยะมูลฝอย และของเสียอันตราย บริเวณแนวพื้นที่ก่อสร้าง ช่วงหัวลำโพง-หลักสอง และศูนย์ซ่อมบำรุง โดยใช้แบบฟอร์มการบันทึก ดังแสดงรายละเอียดในรูปที่ 7-1

โครงการรถไฟฟ้าสายสีน้ำเงิน สัญญาสัมปทาน
ยานทางระบบไฟฟ้าและสายอากาศอุโมงค์
ช่วงบางซื่อ-ท่าพระ

แบบบันทึกการจัดการขยะ

ประจำเดือน..... พ.ศ. 2561

ลำดับ	ชนิดของเสีย	หน่วย	ปริมาณ					หมายเหตุ
			ถังที่ 1 ช่วงวันที่	ถังที่ 2 ช่วงวันที่	ถังที่ 3 ช่วงวันที่	ถังที่ 4 ช่วงวันที่	ถังที่ 5 ช่วงวันที่	
ขยะทั่วไป								
1	ขยะแข็ง (ถังเหลือง)	กก.						
2	ขยะเปียก (ถังเขียว)	กก.						
ขยะรีไซเคิล								
3	เศษโลหะชิ้นๆ สนิมโลหะเล็ก	กก.						
4	เศษแก้ว หรือ พลาสติก	กก.						
5	เศษกระดาษ	กก.						
	อื่นๆ							
เศษวัสดุก่อสร้าง								
6	เศษหิน ทราย	คิว						
7	เศษอิฐ ปูน คอนกรีต	คิว						
8	เศษเศษหิน หรือเศษท่อขนาดใหญ่	คิว						
9	เศษไม้	คิว						
10	เศษเหล็ก	คิว						
ขยะเปียก / ขยะอันตราย								
11	กระป๋องสี	กก.						
12	น้ำมันเครื่องใช้แล้ว	คิว						
13	เศษน้ำมันใช้แล้ว	คิว						
14	สิ่งปนเปื้อนน้ำมัน	กก.						
15	แบตเตอรี่ถ่านไฟฉายของใช้แล้ว	คิว						
	อื่นๆ							
ขยะอื่นๆ								

บันทึก..... รับทราบโดย.....

รูปที่ 7-1 แบบบันทึกการจัดการขยะ บริเวณพื้นที่ก่อสร้าง

7.5 ผลการจัดการขยะมูลฝอย และของเสียอันตราย

การสำรวจการจัดการมูลฝอย และของเสียอันตราย ได้ดำเนินการเป็นประจำทุกสัปดาห์ บริเวณพื้นที่ก่อสร้างตามแนวเส้นทางโครงการ ปัจจุบันโครงการได้จัดเตรียมถังขยะสำหรับรองรับมูลฝอยอย่างพอเพียง ติดตั้งตามจุดต่างๆ ได้แก่ พื้นที่จัดเก็บวัสดุและอุปกรณ์ก่อสร้าง และพื้นที่ปฏิบัติงาน และจัดคนงานทำความสะอาดพื้นที่ก่อสร้างอย่างสม่ำเสมอ โดยในระหว่างเดือนกรกฎาคม-ธันวาคม 2562 มีรายละเอียดผลการสำรวจแสดงในตารางที่ 7-2 ถึงตารางที่ 7-3

- บริเวณพื้นที่ก่อสร้าง ช่วงบางซื่อ-ท่าพระ

ปริมาณขยะมูลฝอยบริเวณพื้นที่ก่อสร้างแนวเส้นทางโครงการรถไฟฟ้าสายสีน้ำเงิน ช่วงบางซื่อ-ท่าพระ สัญญาสัมปทาน ระหว่างเดือนกรกฎาคม-ธันวาคม 2562 มีปริมาณขยะทั่วไป 238 กิโลกรัม และเศษวัสดุก่อสร้าง 1,600 กิโลกรัม โดยสรุปปริมาณขยะที่เกิดจากกิจกรรมก่อสร้างได้ดังตารางที่ 7-2 (รายละเอียดดังภาคผนวก ค-6)

เมื่อเปรียบเทียบผลการสำรวจปริมาณขยะมูลฝอย ระหว่างเดือนธันวาคม 2560-ธันวาคม 2562 พบว่าขยะทั่วไป และเศษวัสดุก่อสร้างมีปริมาณลดลง เมื่อเปรียบเทียบกับผลการสำรวจครั้งที่ผ่านมา โดยสรุปได้ดังตารางที่ 7-3

ตารางที่ 7-2 ปริมาณขยะที่เกิดจากกิจกรรมก่อสร้าง บริเวณพื้นที่ก่อสร้าง ช่วงบางซื่อ-ท่าพระ
ระหว่างเดือนกรกฎาคม-ธันวาคม 2562

ลำดับ	ชนิดของเสีย	หน่วย	ปริมาณ						รวม
			ก.ค. 62	ส.ค. 62	ก.ย. 62	ต.ค. 62	พ.ย. 62	ธ.ค. 62	
ขยะทั่วไป									
1	ขยะแห้ง (ถังเหลือง)	กก.	39.0	44.0	34.0	30.5	15.0	35.0	197.5
2	ขยะเปียก (ถังเขียว)	กก.	7.5	7.5	9.0	5.5	2.5	8.5	40.5
ขยะรีไซเคิล									
3	เศษแก้ว หรือ พลาสติก	กก.	-	-	-	-	-	-	-
4	เศษกระดาษ	กก.	-	-	-	-	-	-	-
เศษวัสดุก่อสร้าง									
5	เศษเหล็ก	ตัน	-	-	-	-	-	-	-
6	เศษอิฐ ปูน คอนกรีต	ตัน	-	-	-	-	-	-	-
7	เศษไม้	กก.	-	600.0	-	-	-	1,000.0	1,600.0
ขยะปนเปื้อน/ ขยะอันตราย									
8	กระป๋องสี, แบตเตอรี่, ถ่านไฟฉาย	กก.	-	-	-	-	-	-	-
รวม		กก.	46.5	651.5	43.0	36.0	17.5	1,043.5	1,838.0

ตารางที่ 7-3 เปรียบเทียบปริมาณขยะที่เกิดจากกิจกรรมก่อสร้าง บริเวณพื้นที่ก่อสร้าง ช่วงบางซื่อ-ท่าพระ
ระหว่างเดือนธันวาคม 2560-ธันวาคม 2562

เวลาที่ติดตาม ตรวจสอบ	ปริมาณขยะ (กิโลกรัม)				รวม (กิโลกรัม)
	ขยะทั่วไป	ขยะรีไซเคิล	เศษวัสดุก่อสร้าง	ขยะปนเปื้อน / ขยะอันตราย	
ธ.ค. 60	47.5	-	-	-	47.5
ม.ค. 61	64.0	-	2,500	-	2,564.0
ก.พ. 61	83.5	-	300	-	383.5
มี.ค. 61	72.2	-	100	-	172.2
เม.ย. 61	74.2	-	-	-	74.2
พ.ค. 61	59.9	-	-	-	59.9
มิ.ย. 61	78.5	-	800	-	878.5
ก.ค. 61	65.2	-	500	-	565.2
ส.ค. 61	61.4	-	2,000	-	2,061.4
ก.ย. 61	50.0	-	500	-	550.0
ต.ค. 61	24.0	-	400	-	424.0
พ.ย. 61	43.0	-	-	-	43.0
ธ.ค. 61	32.5	-	-	-	32.5
ม.ค. 62	33.2	-	-	-	33.2
ก.พ. 62	20.5	-	3,500	-	3,520.5
มี.ค. 62	23.0	-	-	-	23.0
เม.ย. 62	76.0	-	-	-	76.0
พ.ค. 62	117.5	35.0	200	-	352.5
มิ.ย. 62	57.5	-	-	-	57.5
ก.ค. 62	46.5	-	-	-	46.5
ส.ค. 62	51.5	-	600	-	651.5
ก.ย. 62	43.0	-	-	-	43.0
ต.ค. 62	36.0	-	-	-	36.0
พ.ย. 62	17.5	-	-	-	17.5
ธ.ค. 62	43.5	-	1,000	-	1,043.5
ค่าต่ำสุด-ค่าสูงสุด	17.5-117.5	0-35.0	0-3,500	-	23.0-3,520.5